

SİNGAPUR ÜLKE RAPORU

ALİ KOÇ
Uzman

Eylül, 2014

İçindekiler

1. ÜLKENİN GENEL PROFİLİ	2
1.1. Coğrafi Konum	2
1.2. Siyasi ve İdari Yapı	3
1.3. Nüfus ve İş Gücü	3
1.4. Singapur'un Üye Olduğu Uluslararası Kuruluşlar.....	4
2. GENEL EKONOMİK YAPI.....	4
2.1. Bütçe	5
2.2. Bankacılık.....	5
2.3. Tarım ve Hayvancılık	5
2.4. Sanayi	5
2.5. Enerji	6
2.6. Turizm	7
2.7. Ulaştırma	7
3. DIŞ TİCARET.....	8
4. TÜRKİYE-SİNGAPUR İLİŞKİLERİ.....	8
4.1. Türkiye-Singapur Dış Ticaret Verileri.....	9
4.2. TRC2 Bölgesi-Singapur Dış Ticaret Verileri	10
5. YATIRIM ORTAMI	10
5.1. Doğrudan Yabancı Yatırımlar	12
5.2. Türkiye-Singapur Yatırım İlişkileri	12
KAYNAKÇA	13

1. ÜLKENİN GENEL PROFİLİ

Singapur'un tarihi 11. yüzyıla dayanmaktadır. 14. yüzyılda Srivijayan Prens Parameswara'nın egemenliği altındayken adanın önemi arttı. 1613 yılında Acehnese akıncıları tarafından yıkılana dek önemli bir liman kenti haline gelmişti. İngiliz Sir Thomas Stamford Raffles'in 1819 yılında İngiliz limanı kurmasıyla Singapur'un modern tarihi başladı. İngiliz sömürgesi altında Hindistan-Çin ticaret merkezi ve Güney Asya antrepo ticaret merkezi olmasıyla önem kazandı. 1824'te imzalanan anlaşmayla bölge, Britanya ve Hollanda egemenliği arasında paylaşıldı ve ada, daimi olarak Britanya'nın eline geçti. Süveyş Kanalı'nın 1869'da açılmasıyla Singapur bir zenginleşme ve gelişme dönemine daha girdi. Malaya Federasyonu'nun 1895'te kurulmasıyla Singapur, Malezya'dan ayrılarak günümüz bağımsız Singapur'unun temelleri atılmış oldu. II. Dünya Savaşı sırasında 1942-1945 yılları arasında İngilizlerin her türlü koruma ve yardımdan yoksun bıraktığı Singapur, Japon İmparatorluğu tarafından işgal edildi. Savaş sona erdiğinde Singapur, kendi öz yönetimini alana kadar İngiliz kontrolü altına girdi. 1946'da Singapur, Malezya'dan bağımsız bir Britanya Kraliyet Kolonisi oldu. Britanya, 1963'te küçük sömürgelerin kendi başlarına varlıklarını sürdüremeyeceklerini öne sürerek Singapur'u Malaya, Sabah (Kuzey Borneo) ve Saravak ile beraber Malezya Federasyonu'na bağladı. Ancak sosyal huzursuzluk ve iktidardaki Singapur Halk Hareketi Partisi ve Malezya İttifak Partisi arasındaki anlaşmazlıklar Malezya ile Singapur'un ayrılığı sonuçlandı. Başbakan Lee Kuan Yew, Singapur'u federasyondan çıkararak 9 Ağustos 1965 tarihinde tam bağımsız bir cumhuriyet statüsüne kavuşturdu.

Resmi adı Singapur Cumhuriyeti olan ülkenin başkenti Singapur olup önemli şehirleri Surabaya, Bandung, Medan, Palembang, Semereng'tir. Singapur'da İngilizce, Mandarin, Malayca ve Tamil dili konuşulmaktadır. Para birimi olarak Singapur doları kullanılmakta olup 1 Singapur doları 1,70 Türk Lirasına eşittir.

1.1. Coğrafi Konum

Singapur, Güney Doğu Asya'da ekvatorun yaklaşık 137 km kuzeyinde, Malakka Boğazı ile Güney Çin Denizi arasında Malezya Yarımadasının güney ucunda yer alan, 42 km uzunluğunda ve 23 km genişliğinde, kendisine bağlı 63 küçük adayla birlikte 710 km² yüz ölçüme sahip bir şehir-ada devletidir.

Singapur'da deniz doldurma yoluyla her yıl toprak kazanılmakta olup, bu yolla kazanılan toprakların oranı ülke toprağının % 10'unu aşmaktadır. Singapur kıta Malezyası'ndan Johor

Boğazı, Endonezya adalarından ise Singapur Boğazı ile ayrılmaktadır. Başlıca adaları Tekong, Pulau Ubin ve Sentosa'dır. Singapur iki köprü ile Malezya Yarımadasına bağlanmaktadır. Malezya'dan sonraki en yakın komşuları ise Endonezya ve Brunei'dir. Singapur'un iklimi tropikal, sıcak, rutubetli ve yağışlıdır. Sıcaklık 25 ila 32 derece arasında değişmektedir. Singapur yılda 2,075 mm. yağış almaktadır. Kentleşmeye rağmen Singapur'un tropikal bitki örtüsü önemli oranda korunmuştur.

1.2. Siyasi ve İdari Yapı

Singapur, cumhuriyet ile yönetilen parlamenter bir demokrasi olup, parlamento tek meclisten oluşmaktadır. Singapur Parlamentosu 3 Ocak 1991 tarihinde yaptığı bir Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanını halkın seçmesini öngören bir yasayı kabul etmiştir. Singapur Cumhuriyeti'nin temsili sistemden ayrılarak veto yetkisine sahip olan bir başkanlık sistemine geçişini sağlayan değişikliğe karşın, sistem tam bir başkanlık sistemi değildir. Yetkileri kısıtlı olan cumhurbaşkanının sadece bütçeyi ve kamu kuruluşlarına yapılan atamaları veto yetkisi bulunmakta, ayrıca, iç güvenlik yasası ve dinsel uyum alanındaki yasalar çerçevesinde hükümetin uygulamalarını ve yolsuzlukla ilgili konularda yürüttüğü soruşturmaları inceleyebilmektedir. Bunun dışında icra yetkisi başbakanın sorumluluğundadır.

1.3. Nüfus ve İş Gücü

710 km² yüz ölçüme sahip olan ülkenin nüfusu 2014 yılı itibariyle 5.567.301 kişidir. Ülke nüfusunun % 42,5'i Budist, % 14,9'u Müslüman, % 14,6'sı Hristiyan, % 8,5'i Taoist, % 4'ü Hindu ve % 14,8'i Dinsizdir. Resmi istatistiklere göre Singapur nüfusu içerisinde Çinliler % 74,1, Malaylar % 13,4, Hintliler % 9,2, diğerleri ise % 3,3 paya sahiptir.

0-14 yaş grubu ülke nüfusunun % 13,4'ünü, 15-24 yaş grubu % 17,8'ini, 25-54 yaş grubu % 50,3'ünü, 55-64 yaş grubu % 10unu ve 65 yaş ve üstü ise % 8,1'ini oluşturmaktadır. Ülkede ortalama yaş 33'tür ve nüfus artış hızı % 1,92'dir. 15 yaş ve üstü okuryazar oranı % 95,9'dur. Ülkede 15-24 yaş arası işsizlik oranı % 6,7'dir. Singapur, 3,444 milyon işgücüne sahiptir ve işgücünün sektörlere göre dağılımı ise; tarım % 1,3, sanayi % 18,6, hizmetler ise % 80,1 olup ülkedeki işsizlik oranı 2013 rakamlarına göre % 1,9'dur.

1.4. Singapur'un Üye Olduğu Uluslararası Kuruluşlar

Birleşmiş Milletler (BM), İngiliz Milletler Topluluğu (The Commonwealth), Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), Güney Doğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN), Asya-Pasifik Ekonomik İşbirliği Platformu (APEC).

2. GENEL EKONOMİK YAPI

Singapur, ekonomik olarak çok kısa bir süre içerisinde yapılanarak; dünya çapında önemli bir liman ve serbest ticaret merkezi, dünyanın önemli petro-kimya ve elektronik üreticilerinden birisi, bölgede başarılı bir finans ve bankacılık merkezi olmuş ve önemli bir transit ticaret merkezi konumuna ulaşmıştır. ABD, Japonya, AB ülkeleri gibi dünyanın gelişmiş ülkelerinin yanı sıra, Malezya, Endonezya, Çin Halk Cumhuriyeti, Hong Kong, Hindistan, Tayvan, Tayland ve Avustralya gibi bölge ülkeleri ile güçlü ekonomik ve ticari bağları, Singapur'un bu konumunu güçlendirmekte ve mümkün kılmaktadır.

Singapur, Asya saat dilimi içinde yer alan önemli bir finans merkezi olup, sadece kendi ekonomisine değil, aynı zamanda daha geniş bir alan olan Asya-Pasifik bölgesine ve bazı durumlarda da dünya ekonomisine hizmet etmektedir. Finansal hizmetler, ülkenin gayri safi milli hasılasının yaklaşık olarak % 13'üne karşılık gelmektedir.

Singapur ekonomisinde hizmetler sektöründe toptan ve perakende ticaret, iş hizmetleri, finansal hizmetler, diğer hizmetler ile ulaşım ve depolama sektörleri ön plana çıkmaktadır. Finansal hizmetler sektöründe aldığı pay ile bankacılık (% 48,4) ilk sırada yer almakta olup, bunu sigortacılık (% 16,1), fon yönetimi faaliyetleri (% 8,5), menkul değer ticareti faaliyetleri (% 4,7) ve diğerleri (% 22,3) takip etmektedir.

Sektörlerin Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya Katma Değer Oranları (%)

YILLAR	2008	2009	2010	2011	2012	2013
TARIM	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
SANAYİ	26.5	27.4	27.5	26.7	26.7	29.4
HİZMETLER	73.5	72.5	72.5	73.3	73.2	70.6

Kaynak: Dünya Bankası, 2013

2.1. Bütçe

GSYİH'si 2012 yılında 274,7 milyar ABD doları olan Singapur'un 2013 yılı tahmini rakamlara göre; GSYİH'si 295,7 milyar ABD dolarıdır. Satın alma gücü paritesi 339 milyar ABD doları olup dünya sıralamasında 41'inci sıradadır ve reel büyüme oranı % 4,1 olup dünya sıralamasında 74'üncü sıradadır. Kişi başına düşen GSYİH'si 62.400 ABD doları olup dünya sıralamasında 7'inci sıradadır. Enflasyon oranı ise % 2,4 olup dünya sıralamasında 90'ıncı sıradadır.

2.2. Bankacılık

Yerli ve yabancı 600'den fazla finans kuruluşu Singapur'da yerleşik olarak faaliyet göstermekte olup, bu kuruluşlara dünyanın en büyük bankaları arasında yer alan 20'yi aşkın banka ve dünyanın en büyük 25 reasürans şirketi arasında bulunan 16 reasürans şirketi de dahildir.

Singapur'da 121 adet ticari banka bulunmaktadır. Ticari bankalar Bankacılık Kanunu'na tabidir. Uluslararası bankacılığa entegre olmuş olan Singapur bankalarının, geleneksel bankacılık alanında (örn. kredi ve mevduat işlemleri) ve yatırım bankacılığı kapsamına giren alanlarda (örn. öz sermaye ve tahvil bonolarının aracılığı, kurumsal finansman, fon yönetimi ve menkul değerler fonlarının yönetimi) faaliyetleri mevcuttur. Singapur'daki üç adet ticari banka grubu içinde; tüm bankacılık hizmetlerini veren bankalar, toptan bankacılık yapan bankalar ve offshore bankalar bulunmaktadır.

2.3. Tarım ve Hayvancılık

Yeterli araziye sahip olmaması ve mevcut toprakların katma değeri yüksek ekonomik faaliyetlere ayrılması nedeniyle ülkede tarım sektörünün payı önemsizdir. Singapur'daki toprakların sadece % 1'i tarımsal amaçlı kullanılmaktadır. Gerekli gıda maddeleri ağırlıklı olarak Malezya, Endonezya gibi komşu ülkelerden sağlanmaktadır.

Halkın tüketimine yönelik gıda işleme faaliyetleri, yerel tüketim için yumurta, balık ve sebze üretimi ve yetiştiriciliği ile Singapur'un ihracatındaki temel tarımsal kalemler olan orkide çiçekleri ile akvaryum balıkları yetiştiriciliği Singapur'daki en önemli tarımsal faaliyetler olarak belirtilebilir. Singapur'da 85 hektar sahil şeridine yayılan 105 yüzen balık çiftliğinde balık yetiştirilmektedir.

2.4. Sanayi

Singapur'un endüstriyel kapasitesinde dikkat çeken en önemli konu yüksek teknolojiye dayalı üretim faaliyetleridir. Singapur'un 2015 hedeflerine dair hazırlanan programa göre, ülkenin geleceğe

yönelik stratejisinde iki husus özellikle öne çıkmaktadır. Bunlardan birincisi girişimcilik, diğeri ise teknolojidir.

2015 Programında;

➤ Yüksek katma değerli faaliyetlerin esasını oluşturan elektronik, kimyasallar, biyomedikal bilimler ve mühendislik gruplarının kalitesinin yükseltilmesi ve mikro elektronik, nanoteknoloji ve fotonik sistemler gibi ortaya çıkan teknolojilerde yeni kapasite oluşturulması,

➤ Asya'daki yeni fırsatları değerlendirmek için hizmet sektörünün geliştirilmesi, ticaret, lojistik, bilgi iletişim teknolojisi, finans hizmetleri ve turizm gibi sahalarda ilerleme kaydedilmesi,

gereğine değinilmektedir. Bu stratejilerin uygulanmasıyla gelecek 8 yıl içinde Singapur'un rehber konumundaki bir dünya ülkesi, bir beceri, girişimcilik ve yenilikler ülkesi haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Singapur'un sanayi üretimi 2010 yılı için sektörel olarak incelendiğinde, elektronik (% 31,4), kimyasallar (% 10,7), biyomedikal (% 19,6), hassas mühendislik (% 13,4), ulaşım mühendisliği (% 14,7) ile genel imalat sanayileri (% 10,3) ön plana çıkmaktadır. 2010 yılında imalat sanayi % 29,7 oranında genişleyerek 2008 ve 2009 yıllarında yaşanan daralma eğilimini sona erdirmiştir.

Elektronik: Elektronik sektörü 2010 yılında % 35,5 ile güçlü bir büyüme göstermiştir.

Kimyasallar: 2010 yılında kimyasallar sektörü % 12,9 oranında genişlemiştir.

Hassas Mühendislik: Hassas mühendislik kümesi 2010 yılında % 40,1 ile güçlü bir büyüme sergilemiştir.

Ulaşım Mühendisliği: 2010 yılının ikinci yarısında kaydedilen üretim artışına karşın 2010 yılı genelinde % 4,6 oranında daralma yaşanmıştır.

Biyomedikal İmalatı: 2010 yılında % 49,8 oranında büyüme kaydedilmiştir.

Genel İmalat: 2010 yılında anılan kümede % 10,7 büyüme oranına ulaşılmıştır.

2.5. Enerji

Enerji sektörünün mevcut durumu incelendiğinde ise, petrol ve petrol ürünlerinin son yıllarda dış ticaret içerisinde öneminin arttığı ve bu çerçevede, yaratılan katma değerdeki artışın Singapur'un dünyanın önde gelen petrol ticaret merkezlerinden birisi haline gelmesinin bir yansıması olduğu görülmektedir. Singapur'un kendisine ait petrol kaynakları olmamasına rağmen sahip olduğu

rafinerileriyle önemli bir petrol işleme merkezi durumundadır. Günlük petrol işleme kapasitesi 1,3 milyon varildir. Singapur'da Jurong adası petro-kimya sektörüne ev sahipliği yapmaktadır. Sağlanan altyapı, devlet tarafından verilen teşvikler ve hatta süreç içerisinde çokuluslu şirketlerle yapılan ortaklıklar suretiyle petro-kimya alanındaki önemli çokuluslu şirketlerin Jurong adasında yatırım yapması temin edilmiştir. Mevcut durum itibariyle Jurong dünyadaki en büyük petrol rafine merkezlerinden birisi olup, ayrıca dünyadaki petrol ticareti ve fiyat belirleme merkezleri arasında ilk 3'te, dünyadaki en büyük petro-kimya merkezleri arasında ise ilk 10'da yer almaktadır.

2.6. Turizm

Turizm Singapur ekonomisinin önemli itici dinamikleri arasında yer almaktadır. 2013 yılında Singapur'a gelen turist sayısı 15,6 milyona ulaşmıştır. Özellikle turizmdeki küresel iyileşme, entegre resortlar gibi Singapur'da turistler için yeni cazibe merkezlerinin faaliyete geçmesi ile havayolu bağlantıları ve bölgedeki ucuz havayolu şirketlerinin uçuşlarındaki artışlar turist sayısındaki artışı desteklemiştir. 2013 yılında Singapur'a en çok turist gönderen ülkeler sıralamasında Endonezya birinci (3 Milyon), Çin Halk Cumhuriyeti ikinci (2,2 Milyon), Malezya üçüncü (1,2 Milyon), Avustralya dördüncü (1,1 Milyon), Hindistan ise beşinci (934.000) sırada yer almıştır. (Kaynak: Singapore Tourism Board, Tourism Sector Performance, Q4 2013 Report)

2.7. Ulaştırma

Singapur, coğrafi konumu, doğal korunaklı limanı ve 19. yüzyılın başından bu yana deniz ticaretinde kazanmış olduğu deneyim sayesinde Uzakdoğu'nun en büyük deniz ticaret merkezlerinden birisi haline gelmiştir. İç pazarın görece küçük olmasına rağmen, özellikle Güney Doğu Asya ülkeleri, Çin Halk Cumhuriyeti ve Hindistan ile kurmuş olduğu ticari ilişkiler çerçevesinde dünyanın en işlek limanı olmayı başarmıştır. Singapur limanı bu başarısını, devlet şirketi TEMASEK'e bağlı Singapur Liman idaresinin (PSA) geliştirdiği bilgisayar veri tabanı destekli liman işletme stratejisine borçludur. Singapur hava taşımacılığı alanında da dünyanın önde gelen merkezlerinden biri olma özelliğini korumaktadır. 2008 yılı Ocak ayında üçüncü terminal binasını resmen hizmete sokan Singapur Changi Havalimanı, yılda 35 milyon yolcu kapasitesinden 70 milyon yolcu kapasitesine ulaşmış durumdadır. Changi Havalimanından 60 ülkede 188 şehre uçuş bulunmakta, 81 havayolu şirketi Singapur'dan haftada 4.400'u aşkın sefer düzenlemektedir. Singapur aynı zamanda önemli bir re-eksport merkezi olup, gerçekleştirdiği ithalatın yaklaşık yarısını re-eksport suretiyle tekrar ihraç etmektedir. Serbest ticareti temel alan bir uluslararası ticaret politikasına sahip olan Singapur, belirli istisnalar dışında

gümrüksüz bir ithalat rejimine sahiptir. Uygulamakta olduğu söz konusu politikalar çerçevesinde Singapur bir serbest liman ve serbest şehir olarak da nitelendirilmektedir. Bölgesel entegrasyonlar ile serbest ticaret anlaşmaları da Singapur'un ticaret mimarisinin önemli unsurlarını oluşturmaktadır.

3. DIŞ TİCARET

Singapur'un Başlıca İhracat Yaptığı Ülkeler (2012): Malezya (% 12,2), Hong Kong (% 10,9), Çin H.C.(% 10,7), Endonezya (% 10,5), A.B.D. (% 5,5), Japonya (% 4,6), Avustralya (% 4,2), Güney Kore (% 4)... Türkiye (% 0,05).

Singapur'un Başlıca İthalat Yaptığı Ülkeler (2012): Malezya (% 10,6), Çin H.C. (% 10,3), Güney Kore (% 6,8), Japonya (% 6,2), Endonezya (% 5,3), Suudi Arabistan (% 4,5), BAE (% 4,1)... Türkiye (% 0,12)

Singapur'un Başlıca İthal Ürünleri (2012): Makine ve Ekipmanlar, Mineral Yakıtlar, Kimyasallar, Gıda Maddeleri, Tüketim Ürünleri.

4. TÜRKİYE-SİNGAPUR İLİŞKİLERİ

Türkiye, Singapur'u 9 Ağustos 1965 tarihinde resmen tanımış, 12 Şubat 1969 tarihinde diplomatik ilişki kurmuş ve Singapur'daki Büyükelçiliğini 1 Kasım 1985 tarihinde açmıştır. Singapur'un ise ülkemizde mukim Büyükelçiliği bulunmamakta olup merkezden bir Büyükelçi akreditedir. İkili ilişkilerini dostane bir çerçevede yürüten Türkiye ve Singapur, dinler arası uyum, medeniyetler arası diyalog, terörizmle mücadele gibi uluslararası gündemde öncelikli konularda benzer görüşleri paylaşmaktadır. Singapur ile siyasi ilişkilerimize hakim olumlu tablo, iki ülkenin uluslararası platformlarda birbirlerine karşılıklı destek vermeleri şeklinde sonuç bulmaktadır. Singapur'la olan ticari ilişkilerimizde son yıllarda yakalanan ivmenin, küresel ekonomik krizin olumsuz etkilerine rağmen sürmekte olduğu görülmektedir. Singapur, Asya-Pasifik Bölgesinde ticaret fazlası verdiğimiz nadir ülkeler arasında yer almaktadır. Türkiye'de halen 49 Singapur şirketi faaliyet göstermektedir.

Singapur Cumhurbaşkanı Nathan'ın Haziran 2009'da Türkiye'ye yaptığı resmi ziyaret sırasında, TOBB (DEİK) ile Singapur İş Federasyonu (SBF) arasında imzalanan antlaşma çerçevesinde kurulan Türkiye-Singapur İş Konseyi'nin ilk toplantısı 28 Mart 2011 tarihinde Singapur'da gerçekleşmiştir. İş Konseyi'nin iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin gelişmesine daha da katkıda bulunacağı ve işbirliği potansiyelinin hayata geçirilmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir. Türkiye ile Singapur arasında, "Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel

Olma Anlaşması” ve “Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma” bulunmaktadır. 2013 yılında ülkemizi 30.000 Singapurlu turist ziyaret ederken, 20.000 Türk vatandaşı da Singapur’a gelmiştir. Halen Singapur’da yerleşik yaklaşık 450 kişilik bir Türk topluluğu bulunmaktadır. (Kaynak: USAK, 2014)

4.1. Türkiye-Singapur Dış Ticaret Verileri

Yıl	İhracat (\$)	İhracat (TL)	İthalat (\$)	İthalat (TL)
2010	594.026.790	902.974.961	210.769.479	316.529.300
2011	840.071.858	1.409.030.535	354.253.520	587.977.309
2012	443.632.104	798.207.643	222.535.206	401.760.596
2013	355.306.144	669.513.590	352.643.085	674.727.977

Kaynak: TÜİK, 2013

2013 Yılında Türkiye’nin Singapur’a İhracatındaki Başlıca Ürünler

Ürün	İhracat (Doları)
Rafine edilmiş petrol ürünleri	149.014.290
Demir-çelik ana sanayi	49.237.610
Başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	24.427.052
Diğer kimyasal ürünler	14.454.602
Başka yerde sınıflandırılmamış metalik olmayan mineraller	12.880.615
Kauçuk ürünleri	9.678.379
Bitkisel ürünler; bostan, meyve ve sebze	8.199.971
Özel amaçlı makineler	6.578.987
Başka yerde sınıflandırılmamış ev aletleri	6.208.278
Elektrik motoru, jeneratör, transformatörler	5.893.968

Kaynak: TÜİK, 2013

2013 Yılında Türkiye’nin Singapur’dan İthalatındaki Başlıca Ürünler

Ürün	İthalat (Doları)
Deniz taşıtları	84.660.568
Rafine edilmiş petrol ürünleri	61.376.592
Büro, muhasebe ve bilgi işleme makineleri	39.492.193

Tıbbi araç ve gereçler, ölçme, kontrol, test, seyrüsefer vb. amaçlı alet ve cihazlar	35.833.966
Ana kimyasal maddeler	27.741.058
Elektronik valf ve elektron tüpleri ile diğer elektronik parçalar	24.730.154
Özel amaçlı makineler	10.984.166
Diğer kimyasal ürünler	10.199.031
Genel amaçlı makineler	8.134.916
Radyo ve televizyon vericileri ile telefon, telgraf teçhizatı	7.344.330

Kaynak: TÜİK, 2013

Türkiye'nin İhracat Potansiyeli Olan Ürünleri: Ayçiçeği, aspir ve pamuk tohumu yağları, tütün, kurutulmuş meyveler, meyve suları, şekerli ve çikolatalı mamuller, un, turuncgiller, zeytinyağı, boru ve bağlantı parçaları, demir-çelik, elektrikli makineler ve kablolar, gemi inşa sanayi.

4.2. TRC2 Bölgesi-Singapur Dış Ticaret Verileri

Yıl	İhracat (\$)	İhracat (TL)	İthalat (\$)	İthalat (TL)
2010	220.651	327.052	0	0
2011	129.991	211.301	12.104	18.904
2012	271.528	489.309	559	1.029
2013	254.726	472.344	6.257	11.885

Kaynak: TÜİK, 2013

5. YATIRIM ORTAMI

Singapur, gayrisafi yurtiçi hasılasının üç katı kadar dış ticaret hacmi gerçekleştiren dünyanın en liberal ekonomilerinden biridir. Singapur'da, 1965 yılında uygulamaya başlanan serbest ticaret politikası sayesinde, Singapur dünyadaki en serbest ekonomiye sahip ülkeler arasında ilk üçe girmektedir. Özellikle rüşvetin neredeyse tümüyle önlenmiş olması ve gümrüklerdeki idari sorunların minimize edilmesi bu gelişmede büyük rol oynamaktadır.

Resmi dilin İngilizce olması, ihracat yapmak isteyenler için gerek Singapur'da gerek bölgede yapacakları faaliyetler açısından önemli bir avantajdır. Bunun yanı sıra Singapur, dünyanın tüm kamu işlerinin internet aracılığıyla yürütüldüğü ilk beş ülkesi arasında yer almaktadır.

Singapur'da, ithalatın % 99'dan fazlası gümrük vergilerinden muaftır ancak sosyal ve çevreci nedenlerle alkol, tütün, motorlu araçlar ve petrol ürünlerine yüksek oranda ÖTV uygulanmaktadır. Singapur'da motorlu araç üretimi olmadığından, motorlu araçların tamamı ithal edilmektedir. Dolayısıyla Singapur'un gümrüksüz bir ithalat rejimine sahip olması, ithalat ve ihracatın Singapurlu işadamları için eşdeğerde olması ve Türkiye'ye karşı ilginin giderek büyümesi, Türkiye'nin Singapur'a olan ihracatının artırılması için gerekli ortamı yaratmaktadır. İthalattaki KDV oranı % 5'tir. Depolama amaçlı kullanılan 5 adet serbest bölgede transit ticaret ve re-eksport yapanlar % 5 oranındaki KDV'den de muaftır. Singapur'daki 5 serbest bölge şu noktalarda bulunmaktadır: Port of Singapore, Jurong Port, Sembawang Wharves, Pasir Panjang Wharves, Cargo Terminal Complex of Changi Airport.

Telekomünikasyon, enerji, finansal ve hukuki hizmetler sektörleri, yatırımcılarına daha fazla kolaylık tanıyacak şekilde gittikçe liberalleştirilmektedir. Fikri mülkiyet hakları konusunda korsanlık ve telif hakları ihalelerine karşı kanunlar yürürlükte.

Singapur Gümrük İdaresi ülkenin ticaret ve lojistik merkezi olarak konumunu güçlendirmek amacıyla ithalat ve gümrük işlemlerinin elektronik ortamda daha hızlı yapılması ve lojistik hizmet sunucularının da sisteme dahil edilmesi amacıyla "Trade Exchange" adı verilen yeni bir program başlatmıştır. Singapur'daki 90.000 kayıtlı tacire hizmet verecek sistemin 10 yılda 45 milyon dolar tasarruf sağlaması beklenmektedir.

Singapur aynı zamanda Güneydoğu Asya'nın fuar merkezi konumundadır. Her yıl çok sayıda dünyaca ünlü uluslararası nitelikte fuar organizasyonları düzenlenmekte, bu fuarlarda bir yandan sektörlerdeki en son teknolojik gelişmeler sergilenirken bir yandan da sektördeki Güneydoğu Asya firmaları ile doğrudan temas imkanı bulunmaktadır. Güneydoğu Asya ülkeleri göz önüne alındığında, Singapur'un en iyi ulaşım ve telekomünikasyon altyapısına sahip olması ve devletin fuar ziyaretçisi firmalara alım heyetleri kapsamında ciddi maddi destek vermesi, potansiyel alıcıların bu ülkeye gelmesine ön ayak olmaktadır. Singapur'da düzenlenen fuarları ziyarete gelen firmaların sadece % 20'si Singapurlulardan; diğer % 70'i bölge ülkelerinden oluşmakta ve kalan % 10'u ise Avrupa ile Orta Doğu ülkelerinden gelmektedir. Geçmişte düzenlenen fuarlardan edinilen tecrübeler göstermektedir ki, Singapur'da düzenlenen fuarlara katılan Türk firmalarınca yapılan satış sözleşmesi

ve bağlantıların sadece % 20'si Singapurlu firmalarla, % 80'lik kısmı çevre ülkelerin yanı sıra Avrupa, Afrika, Orta Doğu ve dünyanın değişik birçok bölgesinden ülkelerle yapılmıştır. Bu durum ise Singapur'da yapılan fuarların bölgesel ve dünya genelindeki önemini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Singapur'a yönelik bir aya kadar olan seyahatlerde Türk vatandaşlarından vize istenmemektedir. Aynı şekilde Türkiye de Singapur vatandaşlarından vize istememektedir. Türk Hava Yolları, haftanın her günü Singapur'a direkt uçuş gerçekleştirmektedir.

5.1. Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Günümüzde Asya Kıtası'nın kalkınma odaklarından biri olan Singapur, Singapur Ekonomik Kalkınma Ajansı'nın uzun bir süreden beri ülkede yatırım koşullarını iyileştirmeye, belirli sektörlere odaklanarak yenilikçi ve ileri teknolojiyi yatırımcılar için uygun bir ortam yaratmaya yönelik çalışmalarıyla ön plana çıkmaktadır.

2011 yılı itibarı ile ihracat 359 milyar dolara, Singapur'daki toplam doğrudan yabancı yatırım stoku ise 530 milyar dolara ulaşarak, Singapur'u yabancı yatırımcılar için en cazip ülkelerden biri haline getirmiştir. Singapur bugün ileri teknolojiyi yatırımlar ve Ar-Ge yatırımları açısından önemli bir merkez konumundadır. Bu önemli özellik, yabancı yatırımların her geçen gün daha da fazla artmasını sağlamaktadır. Toplamda 530 milyar dolara ulaşan doğrudan yabancı yatırımlar sırasıyla Hollanda ve İngiltere başta olmak üzere Avrupa ülkeleri, Japonya ve Hindistan başta olmak üzere Asya-Pasifik ülkeleri, Güney Amerika ülkeleri ve Kuzey Amerika tarafından gerçekleştirilmiştir.

Singapur tüm bu yabancı yatırımları ülkesine çekerken, aynı zamanda yurtdışında da önemli yatırımlara imza atmaktadır. 2010 yılı itibarıyla ise sırasıyla Çin ve Malezya başta olmak üzere Asya-Pasifik ülkelerinde, İngiltere ve Hollanda başta olmak üzere Avrupa ülkelerinde, Güney Amerika'da ve Kuzey Amerika'da, Singapurlu firmaların doğrudan yatırımları bulunmaktadır.

5.2. Türkiye-Singapur Yatırım İlişkileri

Türkiye-Singapur ikili ekonomik ilişkilerinde potansiyeli en yüksek olan konu, yatırımlar olarak değerlendirilmektedir. Kar marjı yüksek şirketleri sayesinde yüksek yatırım portföylerine sahip olan Singapur'da dış yatırım önemli bir gelir kaynağıdır. Singapurlu yatırımcıların ilgisinin genellikle geleneksel Güneydoğu Asya pazarları ve Ortadoğu üzerine yoğunlaşmış olmasına rağmen, 2004 yılından itibaren Singapurlu yatırımcıların Türkiye'yi bir potansiyel yatırım alanı olarak

değerlendirmeye başlamış oldukları ve özellikle hizmetler sektörüne yönelmekte oldukları gözlemlenmektedir.

2010 yılı itibarıyla 34 Singapur menşeli firma Türkiye’de faaliyet göstermekte ve söz konusu firmaların Türkiye’deki doğrudan yatırımları ise 100 milyon dolar seviyesine ulaşmaktadır. Bu firmalardan biri, 2005 yılında sonuçlanan ihale sonrasında Mersin Limanı işletmesini Akfen Holding ile ortak olarak alan Port of Singapore Authority (PSA)’dir. Singapur şirketleri Galataport, Yapı Kredi Bankası ve Garanti Yatırım ihalelerine de teklif vermişlerdir. Altyapı projelerine de ilgi gösteren Singapur kuruluşları, Marmaray projesinde konsorsiyum içerisinde yer almış, daha sonra Samsun metro ihalesine teklif vermişlerdir.

Asya’nın Ar&Ge merkezi olarak bilinen Singapur’da 7000’den fazla çokuluslu firma faaliyet göstermektedir. Bunun yanı sıra, 46 Türk sermayeli firma Singapur’da varlık göstermektedir. Bu firmalar Singapur’da gıda, tekstil, elektronik, plastik ve hizmetler sektörlerinde faaliyette bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

T.C. Ekonomi Bakanlığı İhracat Bilgi Platformu

<http://www.ibp.gov.tr/pg/section-pg-ulke.cfm?id=7F9AB088449D9A3E>, 26.09.2014

T.C. Dışişleri Bakanlığı Web Sitesi

<http://www.mfa.gov.tr/turkiye-singapur-siyasi-iliskileri.tr.mfa>, 26.09.2014

The World Factbook-CIA

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sn.html>, 26.09.2014

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)

<http://tuikapp.tuik.gov.tr/disticaretapp/disticaret.zul?param1=2¶m2=4&sitcrev=0&isicrev=3&sayac=5804>, 26.09.2014

Singapore Tourism Board

https://www.stb.gov.sg/statistics-and-market-insights/marketstatistics/tourism%20sector%20performance%20q4%202013_final8.pdf, 26.09.2014

Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu (USAK)

http://www.usak.org.tr/kose_yazilari_det.php?id=2206&cat=344#.VDZID_1_ve8, 26.09.2014